

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum patientia sit virtus? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

uificentia in eo quod excedit in sumptu operis dignitatem, expendens multa, ubi pauca oportet expendere. Opponitur autem magnificentia ex parte operis magni: quod præcipue intendit magnificus: in quantum scilicet ubi oportet multa expendere, nihil aut parum expendit.

Ad tertium dicendum, quod consumptor ex ipsa specie actus opponitur paruifico, in quantum transcendit regulam rationis, à qua paruificus deficit. Nihil tamen prohibet quin hoc ad finem alterius vitij ordinetur: puta inanis gloria, vel cuiuscumque alterius.

QVÆST. CXXXVI.

De patientia, in quinque articulo diuisa.

Deinde considerandum est de patientia.

¶ Et circa hoc quærentur quinque.

¶ Primo, utrum patientia sit virtus?

¶ Secundo, utrum sit maxima virtutum?

¶ Tertio, utrum possit haberi sine gratia?

¶ Quarto, utrum sit pars fortitudinis?

¶ Quinto, utrum sit idem cum longanimitate?

ARTIC. I.

Utrum patientia sit virtus?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod patientia non sit virtus. Virtutes enim perfectissime sunt in patria: ut August. dicit in 14 de Trin. * Sed ibi non est patientia: quia nulla sunt ibi mala toleranda, secundum illud Isai. 49. & Apoc. 7. Non esurient neque sitient, & non percutiet eos æstus, neque sol. Ergo patientia non est virtus.

668
Inf. a. 5.
cor. et su
pra 128.
cor.
* li. 84. de
viti. c. 9.
1022-3.

¶ 2 Præterea, Nulla virtus in malis potest inueniri: quia virtus est quæ bonum facit habentem. Sed patientia quandoque in malis hominibus inuenitur: sicut patet in auaris, qui multa mala patienter tolerant, ut pecunias congregent: secundum illud Eccles. 5. Cunctis diebus vitæ suæ comedit in tenebris, & in curis multis, & in ærumna atque tristitia. Ergo patientia non est virtus.

¶ 3 Præ-

¶ 3 Præterea, Fructus à virtutibus differunt, ut supra habitum est ¶. Sed patientia ponitur inter fructus, ut patet ad Galat. 5. Ergo patientia non est virtus.

*1. 2. q. 70
a. 1. ad 3
principu.
* c. 1. in
prin. 10. 4* SED contra est, quod August. dicit in lib. de patientia *, Virtus animi, quæ patientia dicitur, tam magnum Dei donum est, ut etiam ipse, qui nobis eam largitur, patientia prædicetur.

*q. 123. a.
1.* RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est supra *, virtutes morales ordinantur ad bonum, in quantum conseruant bonum rationis contra impetus passionum. Inter alias autem passiones tristitia efficacax est ad impediendum bonum rationis: secundum illud 2. ad Cor. 7. Seculi tristitia mortem operatur. Et Eccles. 30. Multos occidit tristitia, & non est utilitas in illa. Vnde necesse est habere aliquam virtutem, per quam bonum rationis conseruetur contra tristitiam, ne scilicet ratio tristitiæ succumbat. Hoc autem facit patientia. Vnde August. dicit in lib. de patientia *, quod patientia hominis est, qua mala æquo animo toleramus, (id est, sine perturbatione tristitiæ) ne animo iniquo bona deseramus, per quæ ad meliora perueniamus. Vnde manifestum est, patientiam esse virtutem.

*cap. 2. in
prin. 10. 4* Ad, primum ergo dicendum, quod virtutes morales non remanent secundum eundem actum in patria, quem habent in via, scilicet per comparisonem ad bona præsentis vitæ, quæ non remanebunt in patria; sed per comparisonem ad finem, qui erit in patria. Sicut iustitia non erit in patria circa emptiones & venditiones, & alia quæ pertinent ad præsentem vitam, sed in hoc quod est subditum esse Deo. Similiter actus patientiæ in patria non erit in sustinendo aliqua; sed in fruitione bonorum, in quæ peruenire volebamus patiendo. Vnde Augustinus dicit in 14. de ciuit. Dei *, quod in patria non erit ipsa patientia, quæ necessaria non est, nisi ubi toleranda sunt mala: sed æternum erit id, quod per patientiam peruenitur.

Ad

Ad secundum dicendum, quod sicut August. dicit in lib. de patientia *, Patientes proprie dicuntur qui malunt mala non committendo ferre, quam non ferendo committere. In illis autem, qui mala sustinent ut mala faciant, nec miranda, nec laudanda est patientia, quae nulla est: sed miranda duritia, neganda patientia.

cap. 2. in
med. 29.
c 5 a me
dio, 10. 4.

Ad tertium dicendum, quod sicut supra dictum est, fructus in sui ratione importat quamdam delectationem. Sunt autem operationes virtutum delectabiles secundum seipsas, ut dicitur in 1. Ethic. * Consequenter est autem ut nomine virtutis, etiam virtutum actus significantur. Et ideo patientia quantum ad habitum ponitur virtus; quantum autem ad delectationem quam habet in actu, ponitur fructus. Et praecipue quantum ad hoc quod per patientiam animus praeservatur, ne obruatur tristitia.

1. 2. 9. 11.
2. 1. 6. 9.
74. ar 1.
li. 1. c. 8.
a medio,
tom. 5.

ARTIC. II.

Utrum patientia sit potissima virtutum?

669.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod patientia sit potissima virtutum. Id enim quod est perfectum, est potissimum in vnoquoque genere. Sed patientia habet opus perfectum, ut dicitur Iacobi 1. Ergo patientia est potissima virtutum.

1. 2. 9. 66.
2. 5. ad 2.

¶ 2. Praeterea, Omnes virtutes ad bonum animae ordinantur. Sed hoc praecipue videtur pertinere ad patientiam. Dicitur enim Luc. 21. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Ergo patientia est maxima virtutum.

¶ 3. Praeterea, Illud quod est conservatiuum, & causa aliorum, videtur potius esse. Sed sicut Greg. dicit in quadam Homil. † Patientia est radix, & custos omnium virtutum. Ergo patientia est maxima virtutum.

Hom. 25.
in euag.
no remotione
ante
med.

SED contra est, quod non enumeratur inter quatuor virtutes, quas Gregorius 22. Moral. * & Augustinus † in lib. de moribus Ecclesiae, vocant principales.

Greg. li.
22. c. 1.
† Aug. 2.
15 et 22.
tom. 1.

RE-